

Vogelwerkgroep Midden-Brabant
Secretariaat:
Kloosterstraat 54
5175BJ Loon op Zand
vogelwerkgroepmiddenbrabant@gmail.com

Jaarverslag 2017

door Jan van Rijsewijk

Dank aan Nico Hilgers, Gerard van der Kaa, Bart van Beerendonk

Voorwoord voorzitter Nico Hilgers

Allerlei zaken zijn dit jaar de revue gepasseerd.

- ✓ In 2017 hebben we veel energie gestoken in inventarisatie van de Hilver en ook in overleg met de beherende instanties aldaar, om zo invloed te kunnen hebben op het beheer. Het inventariseren in het veld gebeurde voor het eerst digitaal. Voor dat doel zijn een aantal tablets aangeschaft.
- ✓ Over een andere vergaderlocatie is overleg met BL, maar er is nog geen oplossing gevonden. In januari 2018 wordt overleg voortgezet.
- ✓ De vogelcursus die we in 2017 gestart zijn, was een succes; in 2018 wordt die herhaald, er zijn ook nu voldoende aanmeldingen.
- ✓ We hebben een commentaar aan de provincie gestuurd inzake de Nota Faunabeheer.
- ✓ Het geplande fietspad dwars over de Regte Hei heeft ons ook nogal beziggehouden. Gezamenlijk met Biodiversiteitsteam Goirle en de Heemkundekring proberen we dit tegen te houden. BMF ondersteunt ons.

Daarnaast waren er uiteraard excursies (o.a. Liereman) , de maandelijkse vergaderingen met lezingen, vogelreisverslagen , activiteiten in het bos , onderhoud aan oeverwaluwallen, werd er verslag gelegd van tellingen en inventarisaties. Veel informatie hieromtrent is ook op onze site te vinden die voortreffelijk wordt bijgehouden door onze secretaris.

Op naar een vogelrijk 2018 !

Vereniging

De vogelwerkgroep mag zich verheugen op een lichte groei. Hadden we eind 2016 nog 44 leden, eind 2017 is dit aantal 50. 4 leden hebben zich aangemeld via de vogelcursus. 2 leden hebben zich spontaan aangemeld via de website. Van alle leden is ongeveer de helft actief binnen de club en bezoekt ook regelmatig de maandbijeenkomsten.

Doelstelling

- ✓ Verrichten van onderzoek
- ✓ Verzamelen van gegevens

- ✓ Geven van voorlichting door o.a. cursussen, excursies en lezingen
- ✓ Uitbrengen van publicaties
- ✓ Verrichten van onderhoud en beheerswerkzaamheden

Het bestuur

- ✓ Voorzitter Nico Hilgers
- ✓ Secretaris Jan van Rijsewijk
- ✓ Penningmeester Gerard van der Kaa
- ✓ Bestuurslid Marcel Morel

Foto Marcel Morel

Commissies en Werkgroepen

- ✓ Kascommissie
Commissie bestaat uit Jan Paymans en Carel Govaarts.
- ✓ Excursies: Coördinator Wiel Poelmans
 - 18/1 Leemputten
 - 25/3 De Brand
 - 08/4 Campina
 - 06/5 De Brand (Gids Nico Hilgers Nat. Vogelweek)
 - 06/5 Flaes en GOOR (Gids Loek Hilgers Nat. Vogelweek)
 - 12/5 Diessens Broek (Gids Peer Busink Nat. Vogelweek)
 - 13/5 Den Opslag
 - 16/6 Loonse en Drunense duinen (avondexcursie)
 - 14/7 Waardenburg
 - 23/9 De Liereman
- ✓ Vogelcursus: Coördinator Nico Hilgers.

Begin 2017 zijn we gestart met een vogelcursus voor beginners. Er hadden zich 28 cursisten aangemeld. Lesmateriaal voor het theoriegedeelte werd bijgevoegd. Er waren 5 praktijklessen en 6 theorielessen. Theorielessen vonden plaats in de Peppel te Udenhout. De praktijklessen werden gegeven in de Brand, de Loonse en Drunense duinen, Kampina, Leemputten, Diessens Broek en den Opslag. Om lering te trekken is ook een evaluatie door de cursisten ingevuld.

- ✓ Landschapsbeheer: Coördinator Nico Hilgers

Nadat we in de winter van 2016-2017 achter de kapel aan de Moergestelseweg hadden gewerkt en ook al een begin hadden gemaakt met het dunnen van een naaldbos achter het Diaconieven, zijn we in de herfst van 2017 begonnen met wilgen te knotten en houtwalonderhoud aan de Reusel (achter het huis van Tijs Struijken). Daarna zijn we verder gegaan met de dunning van het naaldbos achter het Diaconieven. De bedoeling is deze winter nog wat kleinere bospercelen van het Brabants Landschap in de Oisterwijkse Bossen te dunnen en ook worden er nog wilgen geknot in de Brand. Verder

onderhouden we de boomgaard (snoeien van de fruitbomen, maaien van brandnetels) bij Wim van de Wouw.

✓ Peregrijn: Redacteur Jan van Rijsewijk

Aan het eind van elk jaargetijde verschijnt de digitale nieuwsbrief Peregrijn. Dit jaar de nummers 35/36/37/38. Het wordt verzonden naar alle vogelwerkgroepleden (50), cursisten (22) en andere belangstellenden (48). Verslagen met meer dan 150/200 woorden worden gelinkt naar de website. Ook wordt er veel gewerkt met externe links.

Opmerking redactie: Het zou een vanzelfsprekendheid moeten worden dat door leden inhoudelijk verslag wordt gedaan over hun bezigheden, waardoor het blad een groter 'clubgevoel' krijgt.

✓ Website: Webmaster Jan van Rijsewijk

De website heeft een belangstelling van gemiddeld 12 bezoekers per dag. Allerlei rapporten en verslagen, een agenda en andere wetenswaardigheden kun je er inmiddels op vinden. Opvallend; de link 'tekening steenuilenkast' wordt al jaren het meest bezocht.

✓ Steenuil: Coördinator Jan van Rijsewijk

Het broedseizoen is in ons gebied goed verlopen. Zoals ook landelijk, lieten onze steenuilen een positief resultaat zien. Vanwege geplande vakanties zijn we al vroeg met de controles begonnen. Dat is ook de rede dat we steeds jongen aantreffen van enkele dagen oud waarbij het vrouwtje veelal aanwezig was (zie foto). In 35 kasten is er gebroed. Hierin zijn 112 jongen geteld. Een gemiddelde dus van iets meer dan drie. Dat ze ook allemaal zijn uitgevlogen is onwaarschijnlijk. Allerlei oorzaken zorgen er voor dat maar een klein deel de volwassenheid bereikt.

Opvallend was een melding van een vrij broedgeval aan de rand van Loon op Zand onder het dak van een rijtjeshuis. De hele buurt heeft genoten van de jonge uiltjes in hun tuinen. Over cultuurvolgers gesproken!

Resultaat in het hele gebied: (Tilburg/N , Udenhout, Biezenmortel, Berkel-Enschot, Moerenburg en Loon op Zand):

Broedgevallen 34

Aantal jongen 112

Vrij broedgevallen (b.v. onder daken of in schuren) 2

Territoria (zeker aanwezigheid van een steenuilenpaar) 3

Activiteit (b.v. braakballen gevonden in de nestkast) 2

In de maand november zijn we begonnen om alle kasten te verschonen en hier en daar te repareren. Ook verplaatsen we een enkele kast naar een geschiktere plaats. Op plaatsen waar we boommarters verwachtten is een marterkraag geplaatst.

✓ Kerkuil: Coördinator Bart van Beerendonk

In 2017 zijn we op 17 mei gestart met de eerste inventarisatieronde van alle kasten in ons werkgebied (Biezenmortel, Udenhout, Berkel-Enschot, Tilburg en Loon-op-Zand. Het gaat om 32 kasten.

Tijdens de eerste controleronde langs alle kasten kwamen we 13 broedgevallen tegen en 1 locatie waar een uil in de kast zat wat ook leek op een mogelijk broedgeval.

Uit latere controles bleek dat het laatste geval geen broedgeval is geworden. De 13 andere broedgevallen hebben 54 jongen opgeleverd. In vergelijking met het jaar ervoor: toen waren er 10 broedgevallen met 38 jongen.

Eind augustus zijn we gestart om een controle te doen i.v.m. mogelijk 2e broedgevallen maar dat heeft niets opgeleverd.

In dit jaar hebben we ook een nieuwe kast gehangen en 1 kast verwijderd. Hierdoor is het totaal aantal kasten niet veranderd.

Zoals al een aantal jaren hebben we dit jaar ook weer meegedaan aan een onderzoek van de zoogdierenvereniging naar de muizenstand in Nederland. Dit doen we door braakballen op te sturen die zij dan onderzoeken op de aanwezigheid van de verschillende muizen. Verder hebben we hulp verleend op 1 locatie binnen ons werkgebied bij het ringen van 3 jonge kerkuilen.

✓ Oeverzwaluw: Coördinator Nico Hilgers

Ook in het voorjaar van 2017 hebben we de oeverzwaluwwal afgestoken en zo goed mogelijk geprepareerd. Helaas hebben we moeten constateren dat de oeverzwaluwen het voor het tweede jaar op een rij hebben laten afweten. In de vergadering van

november hebben we besloten dat we in kleine kring gaan onderzoeken wat de beste oplossing gaat zijn. Wel of geen kunstmatige wal? In dat groepje zitten in ieder geval Nico, Gerard, Peer, Victor, Carel en Aad. In januari 2018 komen zij bij elkaar.

✓ Huiszwaluw: Coördinator Peter van Gestel

Door familieomstandigheden is Peter niet in de gelegenheid geweest een verslag te schrijven. Het is later te lezen op de website.

✓ Gierzwaluw: Coördinator Gerard van der Kaa.

In maart hebben we met subsidie van het Oranjefonds onderhoudswerk gedaan bij de zwaluwtoren. Ook zijn 3 informatiepanelen (over zwaluwen en insecten) geplaatst.

Voor het 4e jaar op een rij zijn de 16 kasten in de Joanneskerk weer via camera's gemonitord. Alle gegevens zijn zorgvuldig geregistreerd en doorgegeven aan Gierzwaluwbescherming Nederland. Ook zijn alle gegevens ingevoerd bij het nestkaartenproject van Sovon. Er waren 15 kasten bezet, in 13 kasten werd daadwerkelijk gebroed. In een kast

hebben de vogels zelf de eieren verwijderd, in totaal zijn er 30 jongen uitgevlogen.

Deze zomer hebben we de 5-jaarlijkse inventarisatie van natuurlijke broedplaatsen in Oisterwijk afgemaakt. Gedurende drie weken is vrijwel iedere avond door een wisselend groepje van 2-6 vrijwilligers geïnterviewd.

Alle eerdere projecten zijn voortgezet. Hieronder valt schoonmaken van kasten, visuele inspectie na het broedseizoen (ketelhuis, Joanneskerk), plaatsen van apparatuur voor lokgeluid, verschaffen van informatie en eventuele reparaties. Ook de kasten in Kasteel Waardenburg zijn zoals ieder jaar geïnterviewd.

Vergaderingen

- ✓ Bestuursvergaderingen: Er is 11x bij Gerard vergaderd.
- ✓ Hilver vergaderingen 2x

- ✓ Er zijn 11 ledenbijeenkomsten geweest. De belangrijkste onderwerpen dit jaar waren: de Hilver - vervangende locatie voor het Koetshuis – oeverzwaluwvanden - Nationale Vogelweek - vogelcursus en Regte Hei. Ook activiteiten van de verschillende werkgroepen werden veel besproken. Lezingen door leden over onderwerpen uit diversen vogelbladen worden erg gewaardeerd.

Inventarisaties

De Hilver

In 2017 werd wederom het hele gebied geïnterviewd door leden van de Vogelwerkgroep Midden-Brabant. Niet alleen zijn de verschillende groepen overdag het veld in geweest, ook zijn er enkele avond-, cq nachtbezoeken geweest. De inventarisatie is uitgevoerd met de methode "territoriumkartering volgens de SOVON-criteria". De waarnemingen werden in het veld voor het eerst digitaal ingevoerd. Dat gaf bij sommigen toch problemen. Computeranalfabetisme, zonlicht en te lage batterijniveaus waren zaken die het er niet makkelijker op maakten. Toch zijn alle gegevens verwerkt en doorgestuurd. In een zeer uitvoerig rapport geeft Peer Busink tekst en uitleg over de inventarisatie 'de Hilver'. Deze is inmiddels te lezen op de website.

Tellingen

- ✓ Klapekstertelling
- ✓ Nationale vogeltrekdag
- ✓ Territoriumkartering Broedvogels in EHS-gebied De Hilver.

Uitgaande brieven

- ✓ 23-3 Vragen, opmerkingen en kanttekeningen betreft de Conceptnota faunabeheer Noord-Brabant.
 - ✓ 12-6 Brief naar ING bank Oisterwijk
 - ✓ 28-6 Bezwaarschrift Regte Hei naar Brabants Landschap
 - ✓ 12-7 Voorstel nieuw onderkomen Kivitsblek naar Brabants Landschap. Er is over en weer correspondentie met BL over een nieuwe ruimte voor de Vogelwerkgroep.
-